

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำรงตำแหน่งทางวิชาการและระยะเวลาในการต่อเวลาราชการ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๒/๑๗๖๓๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๙ กำหนดว่า “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการระดับศาสตราจารย์หรือระดับรองศาสตราจารย์ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า เมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณ อาจได้รับราชการเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยต่อไปได้ จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์...” และมาตรา ๗๒ กำหนดว่า “...และให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป เมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณ อาจได้รับราชการเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยต่อไปได้ จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์...” สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอหารือ ดังนี้

๑. ความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๗๒ ข้างต้น หมายความว่า “บุคคลนั้นต้องมีตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์ ก่อนแล้วในวันที่ ๓๐ กันยายนของปี” หรือ “หากบุคคลนั้นมีตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์อยู่ก่อนวันใด ๆ ที่กำหนด อาจให้ได้รับการขยายเวลาราชการได้เมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว โดยให้ขยายเวลาราชการได้ตั้งแต่สิ้นปีงบประมาณนั้น เป็นต้นไป” กล่าวคือ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดวิธีการพิจารณาขยายเวลาราชการโดยให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาราชการให้แล้วเสร็จก่อนที่ข้าราชการผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า ๖ เดือน (ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีที่เกษียณอายุราชการ) หากผู้ขอขยายเวลาราชการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์หรือระดับรองศาสตราจารย์ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ กันยายนของปีที่เกษียณอายุราชการ ข้าราชการผู้นั้นจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาเพื่อขยายเวลาราชการหรือไม่

๒. การต่อเวลาราชการจนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์นั้น จะต้องต่อเวลาราชการในคราวเดียว ๕ ปี หรือต่อเวลาราชการในช่วงเวลาที่สั้นกว่า ๕ ปี เช่น ต่อเวลาคราวละ ๑ ปี จนครบ ๕ ปี โดยมีการประเมินเพื่อต่อเวลาราชการทุก ๆ ปี หากปีใดผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ก็อาจไม่พิจารณาขยายเวลาราชการต่อไป ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์หรือระดับรองศาสตราจารย์ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ กันยายนของปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการ มีสิทธิได้รับการพิจารณาเพื่อต่อเวลาราชการหรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๑๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการระดับศาสตราจารย์และระดับรองศาสตราจารย์ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า เมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณอาจได้รับราชการเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยต่อไปได้จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ย่อมหมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้มีคุณสมบัติทางวิชาการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาให้รับราชการต่อไปในปีที่ตนมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์อย่างช้าภายในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น การที่ ก.พ.อ. จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการต่ออายุราชการของข้าราชการดังกล่าว โดยกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ประสงค์จะขอต่ออายุราชการทุกกรณีรวมตลอดถึงผู้ซึ่งอยู่ระหว่างขอตำแหน่งวิชาการต้องยื่นเรื่องต่อผู้มีอำนาจพิจารณาและให้สภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาอนุมัติให้ต่อเวลาราชการให้แล้วเสร็จก่อนที่ข้าราชการผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่าหกเดือนจึงไม่อาจกระทำได้ เพราะขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายแม่บทดังได้อธิบายมาแล้วข้างต้น

ประเด็นที่สอง การต่อเวลาราชการจนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์จะต้องต่อเวลาราชการคราวเดียวห้าปีหรือสามารถต่อเวลาราชการตามช่วงเวลาที่ผ่านมาการประเมินซึ่งอาจไม่ถึงห้าปีก็ได้ ใช่หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๑๙^๒ และมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา อาจได้รับราชการเพื่อทำหน้าที่สอน

^๑มาตรา ๑๙ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการระดับศาสตราจารย์หรือระดับรองศาสตราจารย์ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า เมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณ อาจได้รับราชการเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยต่อไปได้ จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

การต่อเวลาราชการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ ก.พ.อ. กำหนด

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓มาตรา ๗๒ ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีให้นำมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับและให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป เมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณ อาจได้รับราชการเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยต่อไปได้จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ ก.พ.อ. กำหนด

หรือวิจัยต่อไปได้จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ โดยการต่อเวลา
ราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ.อ. กำหนด และเมื่อพิจารณาข้อ ๒.๔^๔
ของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขยายเวลาราชการของข้าราชการพลเรือนใน
สถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ที่กำหนดให้ข้าราชการที่ผ่านการประเมินเพื่อขยายเวลา
ราชการ ให้รับราชการต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว
ย่อมเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการประเมินเพื่อขยายเวลาราชการเฉพาะกรณีที่
ข้าราชการมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์เท่านั้น และเมื่อผ่านการประเมินแล้ว สามารถรับราชการ
ต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ โดยไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ
หรือเงื่อนไขอื่นที่กำหนดให้สามารถต่อเวลาราชการตามช่วงเวลาที่ผ่านมาที่ผ่านการประเมินซึ่งอาจไม่ครบ
ห้าปีได้แต่อย่างใด ดังนั้น การต่อเวลาราชการจึงต้องต่อให้ข้าราชการที่ผ่านการประเมินครบ
คราวเดียวห้าปีเพื่อให้รับราชการต่อไปได้จนถึงสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์
แต่ทั้งนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการประจำปีของผู้นั้นซึ่งจะต้อง
ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่ใช้กับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษานั้น

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๐

^๔ข้อ ๒.๔ ข้าราชการที่ผ่านการประเมินเพื่อขยายเวลาราชการ ให้รับราชการต่อไปได้จนถึงวัน
สิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์